

STRATEGISK NÆRINGSPLAN

2022 – 2024

for

Båtsfjord Kommune

FISKERIHOVEDSTADEN

Vedtatt

Innholdsfortegnelse:

Side 3	1.	Bakgrunn
Side 4	2.	Fram mot i dag
	2.1.	Innledning
	2.2.	Utvikling
Side 6	2.3.	Andre utviklingstrekk
Side 8	3.3.	Næring
Side 9	3.4.	Ressurser
	3.4.1.	Egne ressurser
Side 10	3.4.2.	Eksterne ressurser
Side 11	4.	Satsningsområder
Side 12	5.	Fremtidsstrategi

1. Bakgrunn

Båtsfjord kommunes strategiske næringsplan skal være bakgrunnsdokumentet for alle kommunens avgjørelser innenfor næringsarbeid. Den skal trekke opp de store linjene mot fremtiden og beskrive kommunens satsningsområder og hjelpemidler. Den skal bygge på de overordnede målsettinger som ligger i Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030 Vedtatt i kommunestyret 16.12.2020, sak 146/2020 som er det viktigste overordna styringsdokumentet til kommunen

Planen tuftes på å oppfylle Båtsfjord kommunes visjon om bestandig å være:

Fiskerihovedstaden

For å oppnå dette må det komplette samfunnet støttes og utvikles slik at det ikke finnes huller i vårt tjenestetilbud og kompetanse. Videre skal man utvikle nye næringer for å få flere ben å stå på, samtidig som man skal støtte eksisterende bedrifter i deres arbeid med videre utvikling.

Båtsfjord skal:

- være attraktiv for nyetableringer og vekst
- stimulere til etableringen av flere arbeidsplasser
- tilrettelegge for nye næringer

Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger innenfor alle sine tjenesteområder, som for eksempel vann og avløp, havn, arealplanlegging og gjennom kultur- og trivselstilbud til kommunens innbyggere samt profilere begrepet Fiskerihovedstaden. Man skal sørge for at nødvendig infrastruktur og kommunikasjoner er på plass for det næringsliv som kommunen til enhver tid har. Kommunen skal promotere utviklingsprosjekter av stor lokal betydning samtidig som man står på for generelle bedre rammebetingelser inn mot sentrale styresmakter. All utvikling må gjennomføres med tanke på best mulig bærekraft i Båtsfjordsamfunnet.

«Både nasjonalt og internasjonalt blir det lagt meir vekt på å forenkle og legge til rette regelverk og offentlege tenester for å auke konkurranseevna til næringslivet.»

Nærings- og Fiskeridepartementet

Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2030

2. Fram mot i dag:

2.1. Innledning:

Helt siden de første bosatte seg i Båtsfjorden har fiskeri vært hovednæringen.

Med stadig større båter utover første halvdel av 1900-tallet ble betydningen av den trygge naturlige havnen utslagsgivende for stedets vekst og framgang.

Større fiskeindustribedrifter som stabile helårlige arbeidsgivere har vært avgjørende for stedets vekst, tidvise bortfall av slike har hatt store utslag på folketallet. Servicenæringen har vokst fram og tilbake i takt med fiskerinæringen, i de senere årene har de stadig tatt større markedsandeler utenfor Båtsfjord, noe som gjør de mer solide ovenfor lokale svingninger i konjunktorene.

Det lokale næringslivets evne til stadig modernisering og styrking av kompetanse har gjort at Båtsfjord hele tiden har vært i førersete av utviklingen på kysten.

«Samspillet mellom næringslivet, kommune og frivilligheten er kanskje Båtsfjords fremste suksessfaktor framfor andre kommuner.»

Båtsfjord kommune

2.2. Utvikling:

Folketallets utvikling er en indikator på attraktivitet og antall arbeidsplasser er en nøkkelfaktor. Dette i tillegg til kvaliteten og omfanget på det kommunale tjenestetilbudet samt fritidstilbud er avgjørende.

Nedgang:

Båtsfjord hadde i år 2000 ett innbyggertall på 2470. Etter at to av hjørnestensbedriftene i Båtsfjord forsvant, falt også innbyggertallet drastisk.

Båtsfjord hadde en markant økning i antall innbyggere i perioden 2011-2015, dette hadde en direkte sammenheng med etableringen av nye bedrifter og ekspanderingen i eksisterende bedrifter.

1. kvartal i 2022 var det 2.161 innbyggere i Båtsfjord Kommune

Forventet utvikling Befolkning i 2030

2 186

innbyggere

Befolkning i 2050

2 224

innbyggere

ssb.no

Stabilisering og vekst:

Båtsfjord kommune søkte status som omstillingskommune igjennom Finnmarks Fylkeskommune Regionale Utviklingsprogram (RUP). Dette ble innvilget og for perioden 2007 til 2010 var Båtsfjord en omstillingskommune, et prosjekt som også ble videreført i ytterligere 2 år. I løpet av denne 5 års perioden ble det gitt bevilgninger fra prosjektet på over 9,3 millioner fordelt på 120 prosjekter.¹

I 2006 ble selskapet Linken Kapital AS (så Båtsfjord Invest AS og nå Fiskerihovedstaden Invest AS) opprettet av Båtsfjord kommune med midler fra et ansvarlig lån i Varanger Kraft AS. Dette for å kunne gå inn på eiersiden i nye eller utvidende selskaper. Selskapet hadde på ett tidspunkt nesten 10 millioner i aktiva.

Ifølge NAV-statistikk for desember 2019 var Båtsfjord kommune i Finnmark på ledighetstoppen med en ledighet på **8,7** av arbeidsstyrken.

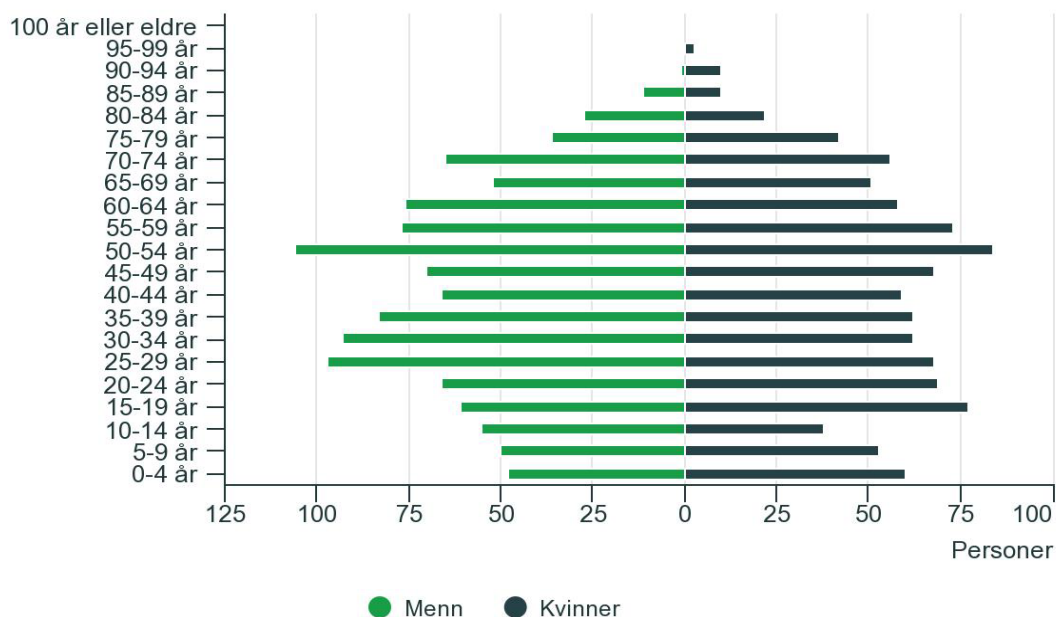
I april 2022 er det 0,6 % av arbeidsstyrken som er helt/delvis permittert eller arbeidsledig.

Båtsfjord Kommune har en spredt aldersgruppering.

¹ Fra rapporten «Båtsfjord i omstilling – Tillitsbasert nærings- og samfunnsutvikling» av May-Britt Ellingsen Norut Tromsø 03.05.2013

Aldersfordeling for innbyggerne i kommunen

Alder

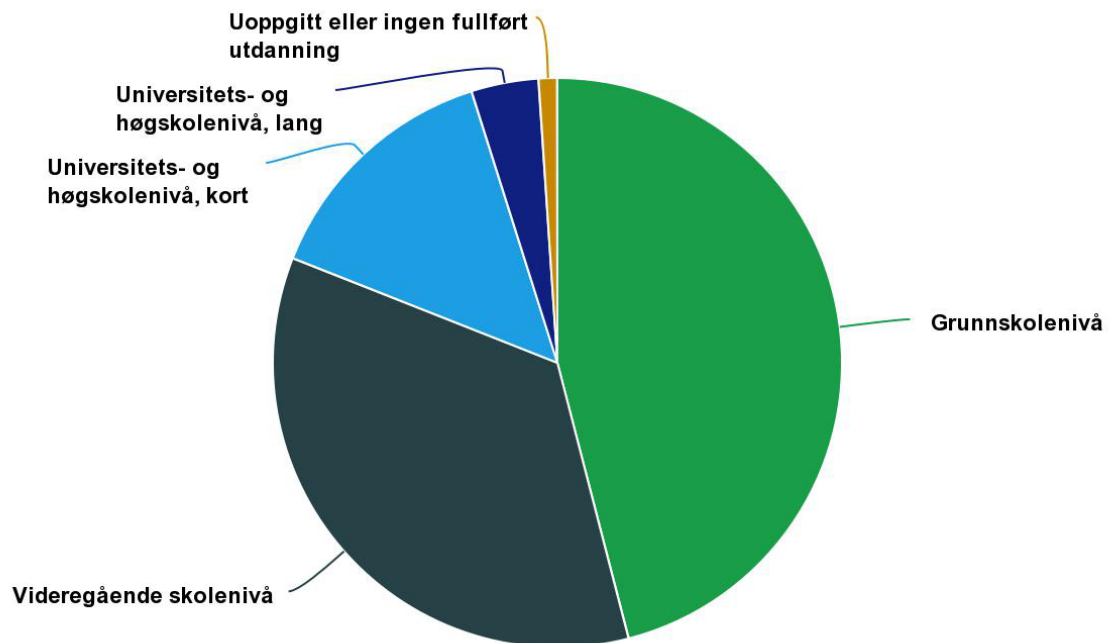
En robust og helårlig fiskeindustri, som også gir grunnlag for et offentlig tjenestetilbud, kan bidra til begge deler i mange kystsamfunn. I Båtsfjord har man hatt en langvarig satsing på helårlige arbeidsplasser i fiskeindustrien. Dette har gitt resultater. Av kommunens totale antall sysselsatte jobber 74 % i privat sektor (2020). Det er den høyeste andelen privat sysselsatt i Finnmark, og blant de tre høyeste i nordnorske kommuner. Erfaringene herfra kan by på verdifull lærdom for andre kystkommuner i en landsdel hvor statlige arbeidsplasser trekkes ut, og hvor man i fremtiden vil bli mer avhengige av verdiskapning og sysselsetting innen privat sektor.

Fra rapporten Bærekraftige kystsamfunn Helårlige arbeidsplasser i fiskeindustrien – strategier og Fra Norce Rapport 15-2021, NORCE Samfunn

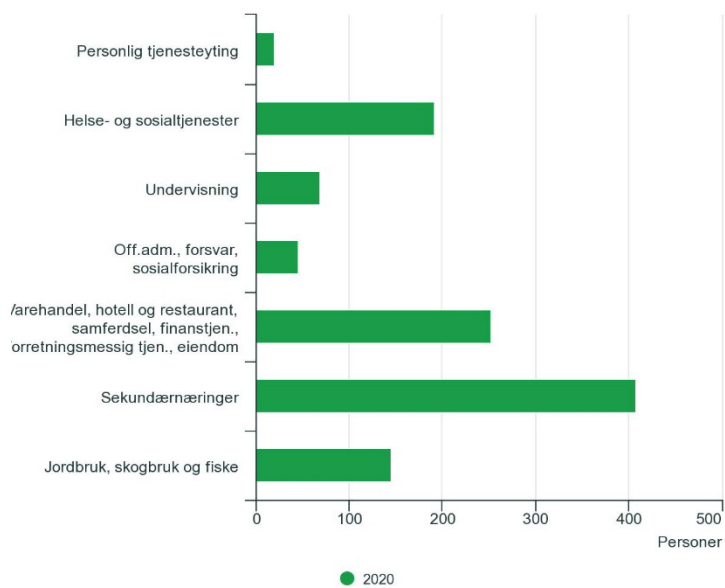
2.3. Andre utviklingstrekk:

Utdanning:

Høyeste fullførte utdanningsnivå

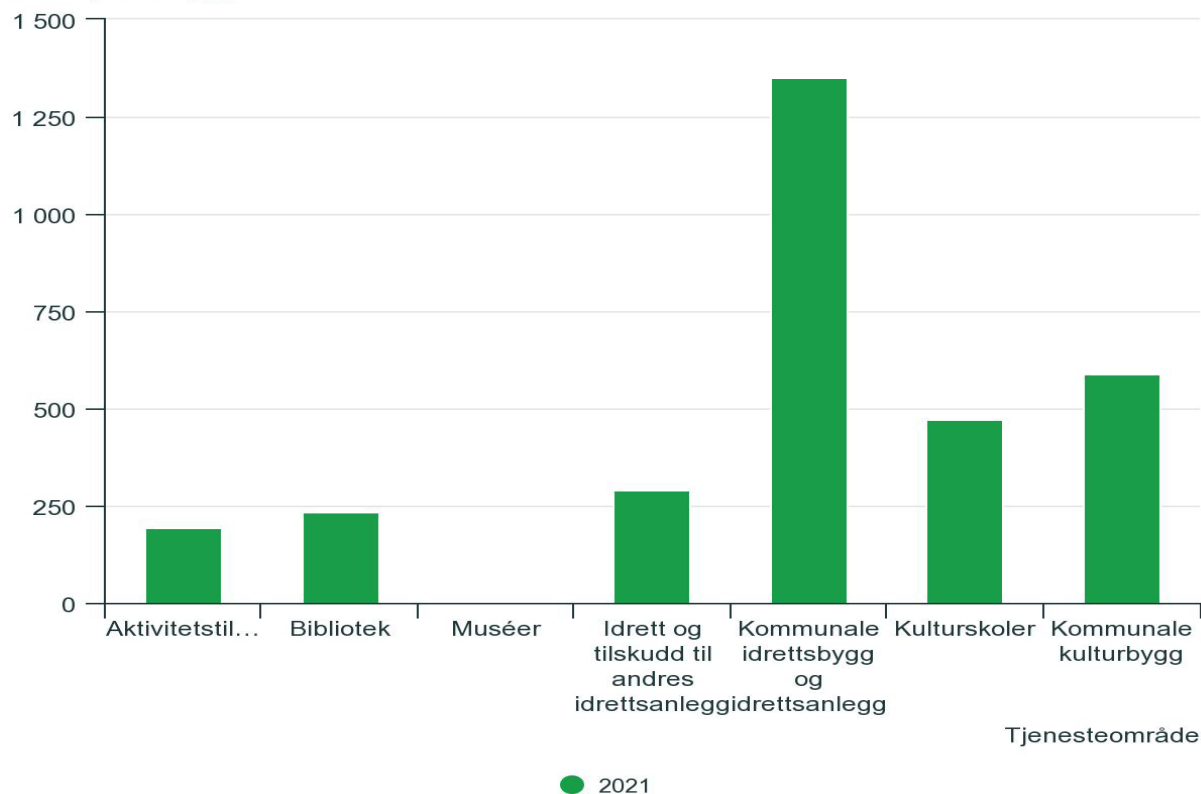
Hva innbyggerne jobber med

Kilde:
Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Hva bruker kommunen kulturmidlene¹ til? Utvalg.

Kroner per innbygger

Kilde:

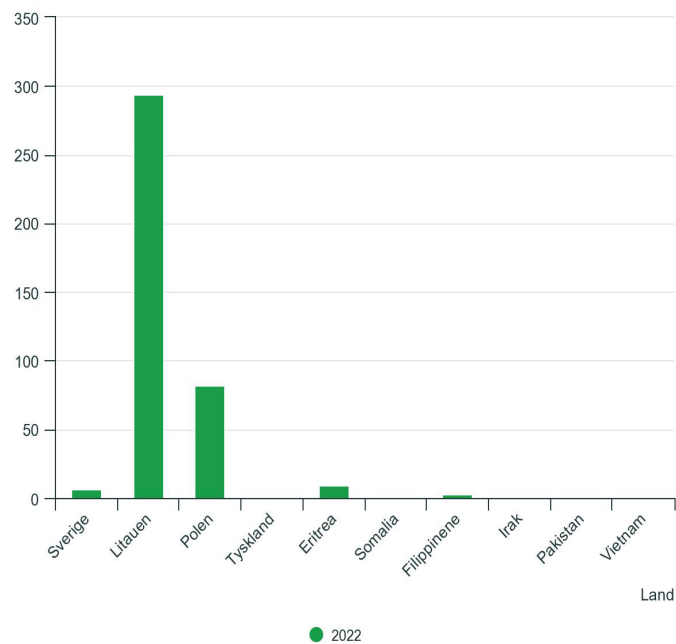
Kommuneregnskap, Statistisk sentralbyrå

Folketallet

Personer med innvandrerbakgrunn. Utvalgte land.

Personer med innvandrerbakgrunn. Utvalgte land.

Personer

Kilde:

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, Statistisk sentralbyrå

tall:

De siste års tilflyttere har i stor grad vært unge innflyttere fra utlandet, dette har gjort at befolkningens alderssammensetning er yngre enn nabokommunene, noe som er positivt med tanke på framtidige fødselstall og størrelse på arbeidskraften blant befolkningen.

Båtsfjord havner på en 342. plass i den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2021 fra Kommunal Rapport.

3.3. Næring:

Norge

Ifølge NHOs Økonomibarometer som baseres på spørreundersøkelser gjort blant cirka 2000 norske næringslivsledere var det i tredje kvartal 2015 en økende skepsis rundt situasjonen i markedet generelt sammenlignet med tidligere perioder.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) skriver i juni 2015 at Norge nå har vært inne i en moderat konjunkturedgang i halvannet år og at arbeidsledigheten har vært ganske stabil hittil i år, men at de regner med at den øker noe i tiden framover.

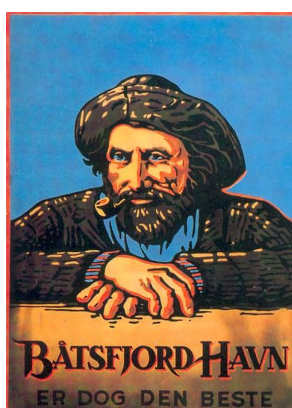
Men de skriver også at det går mot en bedring i tradisjonell eksport der en i 2016 og 2017 anslår vi nå at eksporten vil vokse med 4-5 prosent.

Finnmark

Ser en på Finnmark har man hatt et jevnt positivt syn på markedet i løpet av de siste fem årene. Dette har endret seg i tredje kvartal i 2015 og blitt til et negativt syn der hele 43 % av de spurte næringslivslederne i Finnmark mener markedsituasjonen er dårlig for tiden.

Ser en på utviklingen innen vår viktigste primærnæring (se tabell s. 6) så har Båtsfjord nærmere 150 som jobber innen fiske i 2020.

Båtsfjord

Antallet registrerte fiskefartøy har over tid gått noe ned i Båtsfjord.

Etter 2000-tallets frafall av 2 av Båtsfjords hjørnestensbedrifter gikk antall ansatte innen Næringsmiddel- og drikkevareindustrien i Båtsfjord ned fra 475 sysselsatte i 2001 til 220 i 2005. I 2014 var det 300 sysselsatte innen industri.²

«Regjeringen vil forbedre næringens rammevilkår, og vil høsten 2015 legge fram en stortingsmelding som følger opp Sjømatindustriutvalgets rapport. I den forbindelse vil tiltak som fører til forenkling, effektivisering og økt verdiskaping av villfisk være sentralt.»

Utdrag fra Proposisjon 1 S (2015–2016) Statsbudsjett 2016

3.4. Ressurser:

Hvilke mulige hjelpemidler har Båtsfjord kommune for å oppnå uttalte mål, nærme seg sin visjon og sine satsningsområder, i tillegg til å bruke sin rolle som tilrettelegger av infrastruktur og som tjenesteleverandør.

3.4.1 Egne resurser:

Båtsfjord kommunes næringsfond

Via Finnmark Fylkeskommunes Regionale Utviklingsprogram (RUP) tildeles finnmarkskommunene årlig støtte til sine kommunale næringsfond. Disse skal nyttes etter kommunens strategier for næringsutvikling, samt nasjonale retningslinjer og føringer i fylkeskommunens RUP. I de senere årene har bevilgningene inn til fylkeskommunen blitt kuttet slik at midlene til fordeling stadig har minket. I 2015 var det satt av 16,9 millioner til kommunale næringsfond, nyskapings- og utviklingskommuner (såkalte omstillingskommuner) og kommunal fysisk infrastruktur. De ordinære næringsfondsmidlene ble erstattet med Corona midler. Så kommunene har ikke fått ordinære næringsfondsmidler siden 2019.

Båtsfjord kommunes fiskerifond

Fondet som er et rent lånefond skal bidra til styrking og utvikling av fiskeflåten i Båtsfjord og bidra til økt interesse for fiskeryrket. Fondets kapital skal være på minimum 4,3 millioner kroner ifølge gjeldende vedtekter.

Fiskerihovedstaden invest AS

Heleid kommunalt selskap stiftet i 2006 med formål å være medeier i nyetableringer som en erstatning for egenkapital og annen toppfinansiering. Opprettet med midler fra et ansvarlig lån til Varanger Kraft. Fra år tilbyr selskapet også egenkapallån til unge fiskere.

² ssb.no

Båtsfjord er en JA kommune, som skal bistå all nyskaping og legge til rette for etableringer, dette gjennom bruken av egne og eksterne ressurser.

Båtsfjord kommune

3.4.2. Eksterne ressurser:

Det finnes mange eksterne ressurser som kan nyttes i det kommunale næringsarbeidet og mange samarbeidspartnere slike som blant annet:

- Innovasjon Norge med midler og rådgivning.
- Nabokommuner.
- Linken Næringshage der kommunen er medlem og har en samarbeidsavtale med Linken Næringshage for å ivareta 1.linjetjenesten for gründere, etablerere, fiskere og andre næringsforespørsler.
- Båtsfjord Handelsstands fiskerigruppe (Kjøpegruppa) som representerer flere av Båtsfjords bedrifter og er en aktiv samfunnsaktør.
- Troms og Finnmark Fylkeskommunes Næringsavdeling med midler, fond og rådgivning.
- Selskaper og forvaltingsorgan innen samferdsel, kommunikasjoner og tilrettelegging som Statens Vegvesen, Telenor, Kystverket, Varanger Kraft o.l.

FINNMARK FYLKESKOMMUNE
FINNMÁRKKU FYLKKAGIELDA

KYSTVERKET

«Steder med store hjørnestensbedrifter er mer sårbare, og steder med sterk konsentrasjon av næringsliv i spesielle bransjer blir også mer sårbare.»

Utdrag fra notatet Regional samspill og Vekst i lys av attraktivitetsmodellen fra 2014 av Telemarksforskning

4. Satsningsområder:

Båtsfjord kommunes hovedmål og visjon er å være:

Fiskerihovedstaden

Herunder har man trukket fram fire strategiske satsningsområder med sine tilhørende delmål, som er:

Marine næringer (Fangst, fiskeindustri og akvakultur o.l.)

Delmål:

- Øke antallet registrerte fiskefartøy i Båtsfjord.
- Flere personer med fiske som hovedyrke.
- Øke antall ansatte i fiskeindustrien.
- Positiv til akvakultur i kommunen.
- Delta på fiskerimesser.
- Fiskerihovedstaden Prosjektet Videreføres

Reiseliv (overnatting, servering og opplevelsesnæring o.l.)

Delmål:

- Øke antallet senger hos overnattingsbedriftene.
- Utvikle flere ben å stå på for eksisterende næring.
- Flere opplevelsesbedrifter.
- Tilrettelegge arealer for reiselivsvirksomhet Bidra til å utvikle Varangerregionen som reiselivsmål

Servicenæring (handel, service, tjenester, transport og bilservice o.l.)

Delmål:

- Fylle huller i Båtsfjord servicetilbud.
- Støtte lokale paraplyorganisasjoner.
- Markedsføre næringen regionalt.

Energinæring (vindkraft, olje, og gass o.l.)

Delmål:

- Legge til rette for nyetableringer innen fornybar energi i kommunen.
- Regulere og Stille tilgjengelig areal.
- Tilrettelegge for leverandørindustri.

Kompetanse og entreprenørskap

Delmål:

- Mulighet til å videreutdanne seg lokalt slik at en kan møte et stadig større kompetansebehov..
- Viktig med desentraliserte og nettbaserte tilbud.
- Fullverdig videregående tilbud lokalt både når det gjelder studiespesialisering og yrkesfaglig

5. Fremtidsstrategi:

Båtsfjord kommune:

Tilretteleggingstiltak må stadig evalueres og planer for arealbruk revideres for å holde tritt med den lokale utviklingen.

Det skal oppfordres til aktiv bruk av samarbeidsorganisasjoner og prosjekter som fremmer stedsutvikling og er samarbeidsprosjekter mellom flere bedrifter eller næringer med tanke på å utfylle hverandre.

Fiskerihovedstaden er et identitetsprosjekt finansiert av Fiskerigruppa, Linken og Båtsfjord kommune videreføres. Prosjektet skal styrke omdømme og profilering av Båtsfjord som Fiskerihovedstaden. Fokuset er selvfølgelig fiskeri og sjømat.

Båtsfjord kommune må sørge for at den statistikken man sender ut via for eksempel KOSTRA tallene er reelle og oppdaterte, en må også etterstrebe seg å stige på nasjonale rangeringer og stadig arbeide aktivt for at slike resultater blir tatt alvorlig og forsøkt bedret for framtiden.

Kommunalt oppnevnte styrerepresentanter må oppmuntres til å tilegne seg styrekompetanse for å sikre at disse til enhver tid er oppdater på lover og prosedyrer i sine verv slik at de dermed er best mulig rustet til den oppgave de har påtatt seg.

Følgende skal gjøres innen utgangen av perioden:

Vedtektene for Båtsfjord kommunes fiskerifond og næringsfond

Disse skal revideres for å forenkle og optimalisere effekt.

Fiskerihovedstaden invest AS

Heleid kommunalt selskap stiftet i 2006 med formål å være medeier i nyetableringer som en erstatning for egenkapital og annen toppfinansiering. Opprettet med midler fra et ansvarlig lån til Varanger Kraft. Fra år tilbyr selskapet også egenkapital/lån til unge fiskere.

Båtsfjord kommunes organisering av beslutningsmyndighet for næringsrelatert arbeid

Formannskapet skal være beslutningsmyndighet slik som det var tidligere, dette for å redusere antallet styrer i Båtsfjord kommune, samtidig som man sikrer regelmessige møter. Tilhørende bestemmelser og regler for disse endres slik at disse samsvarer.

«God service til innbyggere og næringsliv»

Båtsfjord kommune